

різних країн, ринкових сегментів, при цьому структура портфелю визначатиметься рівнем очікуваного доходу та прийнятної ризику;

- оскільки інвестиції в акції належать до довгострокових фінансових вкладень, потрібно ретельно аналізувати і враховувати фундаментальні чинники, які в майбутньому впливатимуть на економіку та бізнес, і здатні суттєво змінити доходність та ризику інвестування;

- для реалізації дивідендної стратегії в складі портфелю обов'язково мають бути акції «блакитних фішек» та «дивідендних аристократів», які демонструють стабільність прибутків та виплат навіть за кризових умов;

- неможливо отримати більш високу доходність не наражаючись на більш високі ризику, тож здійснюючи вартісне інвестування, слід визначити терпимість до ризику та відповідно до неї будувати інвестиційну стратегію.

Список використаних джерел:

1. *Акции роста или дивидендные акции?* URL : <https://marketinfo.pro/education/aktsii-rosta-ili-dividendnye-aktsii> (дата звернення 09.01.2022).

2. *Как выбрать лучшие дивидендные акции для покупки?* URL : <https://marketinfo.pro/news/kak-vybrat-luchshie-dividendnye-aktsii-dlja-pokupki> . (дата звернення 09.01.2022).

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

О. О. РУДАЧЕНКО, канд. екон. наук, доцент

О. О. АЛФЬОРОВ, студент

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Найбільш добре розробленою частиною стратегічного менеджменту для підприємства є стратегічне планування розвитку компанії. Визначення

основних довгострокових цілей, затвердження курсу дій та розподілу ресурсів, необхідних досягнення цих цілей – все це є стратегією розвитку підприємства. Тому стратегічне планування розвитку підприємства прирівнюють до мистецтва дослідження, прогнозування, розрахунку та вибору найкращих альтернатив.

Так, засобом досягнення мети підприємства виступає стратегічне планування. Таке планування означає набір дій і рішень, які ухвалені керівництвом, і забезпечують розробку специфічних стратегій для того щоб допомогти організації досягти її глобальних цілей. Завдання стратегічного планування у тому щоб у необхідні періоди та у необхідній мірі забезпечити нововведення та зміни на підприємстві. Також процес стратегічного планування є помічником у прийнятті правильних управлінських рішень.

Конкуренція на підприємствах постійно зростає й у досягненні певного рівня результативності необхідний грамотний підхід у сфері стратегічного менеджменту. Питання управління стратегічним розвитком нині є першорядними будь-якої галузевої організації. Орієнтація на успішне функціонування будь-якого підприємства у довгостроковій перспективі зумовлює необхідність визначення його стратегічного потенціалу, ступеня та напрямів його використання та можливості адаптуватися до змін.

Варто зауважити, що на сьогоднішній день існує ціла низка визначень поняття «стратегічне управління». У таблиці 1 розглянемо деякі трактування поняття «стратегічне управління».

Таблиця 1 – Трактування поняття «стратегічне управління»

Автор	Трактування
1	2
Волкогонова О.Д.	це багатоплановий поведінковий процес, спрямований на вироблення та реалізацію стратегії підприємства з урахуванням змін, що відбуваються у зовнішньому середовищі

Продовження таблиці 1

1	2
Панов О.І.	це управлінська діяльність з постановки та реалізації довгострокових цілей, підтримці ефективних взаємин фірми з її оточенням відповідно до поставлених цілей її внутрішнім можливостям
Кузнєцов Б.Т.	орієнтований у майбутнє та на конкуренцію стиль управління, а також процес, що охоплює інформацію, комунікацію, прийняття рішень та планування, в якому вище керівництво, штабний та лінійний апарат спільно встановлюють конкретні бізнес-мети
Харченко В.Л.	це процес розробки, прийняття та реалізації стратегічних рішень, центральною ланкою якого є стратегічний вибір, заснований на зіставленні власного ресурсного потенціалу підприємства з можливостями та загрозами зовнішнього оточення
Гапоненко О.Л.	це процес управління, в рамках якого здійснюється вироблення цілей розвитку, а також виробляються та здійснюються дії, спрямовані на досягнення цих цілей
Гапоненко О.Л.	це діяльність органів управління з вибору та реалізації стратегічних пріоритетів розвитку соціально-економічної системи
Тихонов А.А.	це управління, яке гнучко та своєчасно реагує на зміни у зовнішньому середовищі, враховуючи при цьому можливості самого підприємства (його потенціал), що у сукупності надає можливість підприємству досягти поставленої мети, ефективно та успішно функціонувати протягом тривалого терміну

Закінчення таблиці 1

1	2
Алимов А.Н.	це один із видів управління, який поширюється на вироблення та реалізацію управлінських рішень, що визначають довгострокові цілі організації в умовах нестабільності середовища
Попов С.А.	це безперервний та досить динамічний процес; це відповідна високопрофесійна та раціонально спеціалізована управлінська діяльність оптимальним чином розподіляється по всій структурі та серед багатьох менеджерів компанії
Фомічов О.М.	це процес, що визначає послідовність дій організації з розробки та реалізації стратегії. Він включає постановку цілей, вироблення стратегії, визначення необхідних ресурсів та підтримання взаємовідносин із зовнішнім середовищем, які дозволяють організації домагатися поставлених завдань
Дресв'янніков В.А.	це управління організацією, спрямоване на досягнення її довгострокових цілей та забезпечення конкурентних переваг з урахуванням змін організаційної середовища; це вища частина системи управління організацією, яка є основою для тактичного та оперативного управління

Термін «стратегічне управління» було запроваджено ще у 1960-1970-ті рр., щоб позначити різницю між поточним управлінням лише на рівні керівників підрозділів і управлінням, здійснюваним лише на рівні вищого керівництва. Стратегічне управління, необхідне сьогодні українським підприємствам, воно виникло далеко ще не відразу, але пройшло тривалий еволюційний шлях.

Головною ідеєю, що виражає суть стратегічного управління, необхідність перенесення основної уваги керівництва підприємств з метою появи можливості швидкого реагування на зміни та нові виклики.

Відмінними рисами стратегічного управління є:

- концентрація головним чином на проблемах, пошук можливостей у конкурентній боротьбі, адаптація до змін;
- орієнтація на довгострокову перспективу;
- працівник – це основа організації, джерело благополуччя;
- ефективність сил виявляється у тому, наскільки своєчасно і точно підприємство може реагувати нові запити із боку ринку України і зміняться залежно від зміни оточення[8].

Місце стратегії в управлінні підприємств полягає в наступних її особливостях:

- стратегія дає визначення основних напрямів та шляхів зміцнення;
- зростання та зміни через концентрацію зусиль на певних пріоритетах;
- стратегія – це основа для вироблення стратегічних планів, проектів та програм, а також основних критеріїв, які використовуються для вибору найбільш обґрунтованих ефективних рішень [9].

Отже, стратегічне управління можна визначити як сукупність п'яти взаємозалежних процесів, які логічно впливають одне на інше. У цьому полягає важлива особливість структури стратегічного управління рис. 1.

Таким чином, зміст стратегічного управління підприємств полягає в наступному:

- У визначенні призначення та головних цілей бізнесу організації;
- Аналіз внутрішнього середовища організації;
- Вибір та розробці стратегії на рівні стратегічних форм господарювання, організації;
- Аналіз портфеля замовлень організації;
- Проектування організаційної структури організації;

- Виборі ступеня інтеграції та відповідної системи управління;
- Управління комплексом «стратегія – структура – контроль»;
- Визначення нормативів поведінки та політик організації в окремих сферах її діяльності;
- Забезпечення зворотного зв'язку результатів та стратегії організації;
- Удосконаленні стратегії, структури та системи управління [10].

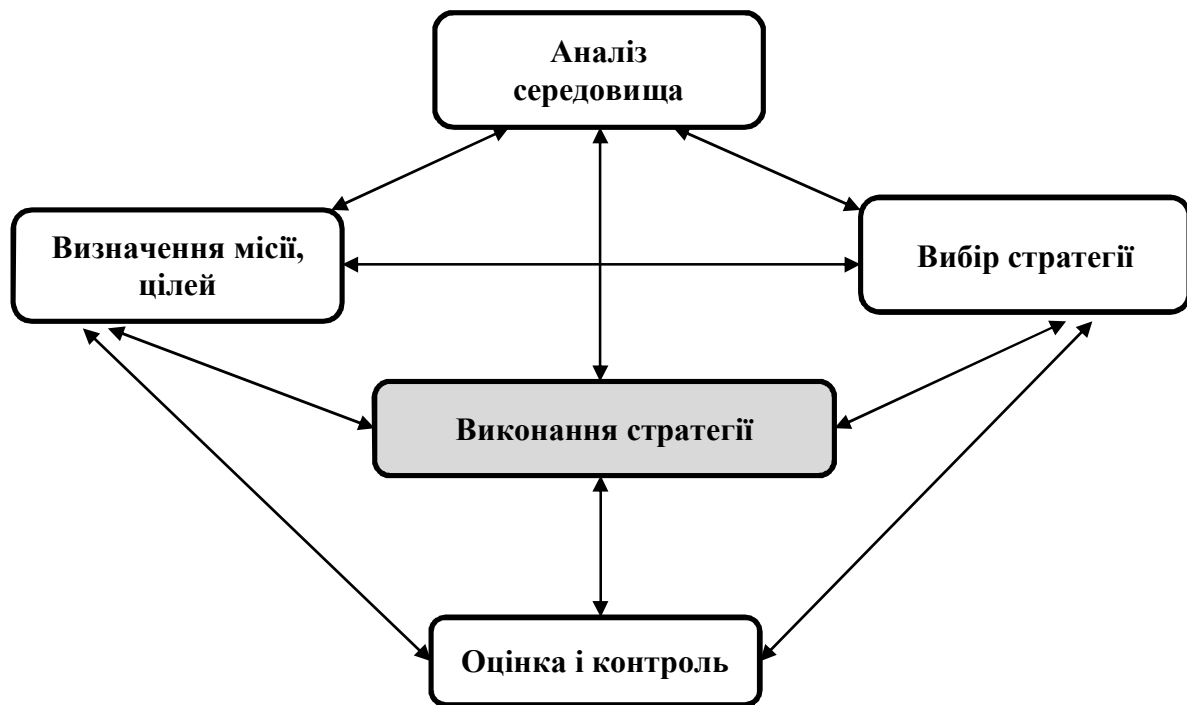

Рис. 1 – Структура стратегічного управління підприємств

Стратегічні процеси є складним поєднанням забезпечення готовності до масштабних змін та факторів стабільності. Насправді, у стратегічно орієнтованій системі вищому керівництву треба вміти підтримувати рівновагу та порядок, забезпечувати загальну ефективність структури і водночас необхідно бути новаторами, реформувати організаційну структуру, адаптуватися, реагувати, навчатися. Відповідно, у наукових працях зі стратегічного управління стратегія подається як поняття, пов'язане як зі змінами, а й зі стабільністю. Саме прагнення стійкості та сталості спонукає організації до розробки та реалізації стратегій.

Таким чином, однією з найважливіших умов досягнення економічної стабільності будь-якого сучасного підприємства можна назвати формування,

реалізацію та оцінку стратегій як цілого комплексу заходів, що забезпечують досягнення конкретних намічених організацією результатів. Вирішуючи стратегічні завдання, можна своєчасно запобігти виникненню несприятливої ситуації, пом'якшити її негативні наслідки, з максимальною вигодою використовувати можливості, що відкриваються. Це забезпечує стратегічне виживання, підвищує гнучкість та невразливість організації.

Стратегічне управління одна із найважливіших чинників виживання організації у умовах ринкової конкуренції. Однак слід визнати, що сьогодні багато організацій характеризуються відсутністю стратегій, багато в чому призводить до їх поразки у боротьбі з конкурентами.

Самі стратегії практично бувають як певними, які чітко сформульовані керівництвом організації, і невизначеними. За характером змін, що відбуваються у діяльності підприємства, стратегії поділяються на стратегії обмеженого зростання, зростання, скорочення та їх поєднання.

Таким чином, стратегічне управління підприємством відбувалося під впливом темпу технологічних перетворень. Формування менеджменту технології залишалося практично незмінними протягом століть, потім темп зміни продовжував наростати лінійно, а з середини ХХ століття став зростати по експоненті. Саме прискорення технологічного оновлення і викликало до життя стратегічний менеджмент як реакцію на необхідність забезпечення виживання підприємствам.

Список використаних джерел:

1. Наливайко А. П. Стратегія підприємства у постіндустріальній економіці : монографія / [А. П. Наливайко, О. М. Гребешкова та ін.]; за заг. ред. А. П. Наливайка, О. М. Гребешкової. Київ : КНЕУ, 2017. 418 с
2. Пащенко О.П. Теоретичні основи стратегічного управління розвитком підприємств в сучасних умовах : навчальний посібник. Київ, 2012. С. 106–146.
3. Шершньова З. Є. Стратегічне управління. З. Є. Шершньова, С. В. Оборська, Ю. М. Ратушний. Київ : КНЕУ, 2004. 699 с.

4. Ansoff H. I. (1965). Corporate Strategy. H. I. Ansoff. McGraw-Hill, N.Y., 241 p.

ІНВЕСТУВАННЯ В АКЦІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ БІРЖОВИХ ТОРГІВЕЛЬНИХ МАЙДАНЧИКІВ

Н. О. ВОЛГІНА, ст. викладач

К. О. САЧКО, студентка

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

За сучасних умов розвитку світових економічних та глобалізаційних процесів біржі стають універсальними торговельними майданчиками, за допомогою яких відбуваються торгівля великою кількістю фінансових інструментів. Ці майданчики активно використовуються учасниками ринку для реалізації різних цілей, зокрема інвестування та хеджування.

Інвестування на фінансових ринках являє собою процес вкладання вільних коштів у фінансові активи, вибір яких здійснюється відповідно до обраної мети, з урахуванням схильності до ризику та прийнятної для інвестора рівня доходності. Біржові майданчики виконують в цьому процесі активну роль, яка полягає, насамперед, у встановленні ефективних цін на фінансові інструменти та забезпеченні доступу до статистичної та аналітичної інформації, необхідної для прийняття інвестиційних рішень та формування інвестиційної стратегії.

Навіть за умови розширення спектру фінансових інструментів, торгівля якими здійснюється на провідних біржах, значна частина портфельних інвесторів, яка прагне вкласти вільні кошти в фінансові активи на відносно тривалий термін, обирають в якості такого активу цінні папери. В свою чергу серед цінних паперів найбільший інтерес зберігається щодо інвестування в акції компаній через наступні чинники:

- доступність фінансового інструмента для інвесторів;